

ONZELIEVEVROUW

PSYCHIATRISCH ZIEKENHUIS BRUGGE **MENSEN.ANDERS BEKEKEN**

**BROCHURE VOOR
FAMILIE EN BETROKKENEN
VAN MENSEN MET EEN
PSYCHOTISCHE KWETSBAARHEID
KLINIEK 2**

**MENSEN.
ANDERS
BEKEKEN**

Je bent partner of familielid van een patiënt opgenomen in een afdeling voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid. Met deze brochure voor familie en betrokkenen willen wij je graag informeren over onze werking. Tijdens het volledige behandeltraject staat de patiënt centraal. Naast een grote betrokkenheid vormen familie en partner een belangrijke schakel in de behandeling voor zowel patiënt als hulpverlener. We streven dan ook naar een kwaliteitsvol onthaal en een goede informatieverstrekking.

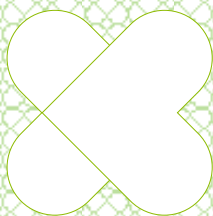
BEHANDELAANBOD VOOR MENSEN MET EEN PSYCHOTISCHE KWETSBAARHEID

De drie afdelingen voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid zijn er voor volwassenen van 18 tot 60 jaar. Bij een psychose ziet, hoort, ruikt of voelt de patiënt dingen die er niet zijn (hallucinaties) of is hij/zij overtuigd van dingen die door andere mensen niet als werkelijk worden beschouwd (wanen). De patiënt verliest dus het contact met de realiteit om zich heen. Vaak steken ook nog andere klachten de kop op, zoals veranderde gevoelens, veranderd gedrag of verward denken.

Weinig initiatiefname, geen zin in sociale contacten, minder concentratie, enz... kunnen ook kenmerkend zijn voor een psychose.

Het ontstaan van een psychose hangt hoofdzakelijk af van twee factoren: de kwetsbaarheid voor de aandoening en de onderhevigheid aan stress.

Het behandelaanbod voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid bestaat uit drie afdelingen: Dagbehandeling voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid (afdeling 20), Residentiële behandeling voor mensen met een acute psychose (afdeling 21) en Residentieel behandelaanbod voor langerdurende psychose (afdeling 22). Verdere informatie over de afdelingen vind je terug in de afdelingsbrochures.

PATIËNT STAAT CENTRAAL IN DE BEHANDELING

Herstellen van een psychose is een proces van vallen en opstaan. In de ondersteuning van het herstel gaan we zoveel mogelijk uit van de wensen en behoeftes van de patiënt zelf. De begeleider staat naast de patiënt, denkt mee en ondersteunt waar nodig. Hierbij volgen we het tempo van de patiënt opdat hij/zij stapsgewijs de regie van het leven weer in handen kan nemen. De begeleiders hebben hierbij een motiverende en een vertrouwen schenkende rol. Zij zullen waar nodig ook kritische vragen stellen, nieuwe ideeën aanbrengen of begrenzen.

Samen-spraak en samen-werking vormen een rode draad tijdens de verschillende therapieën. Het is de werkwijze bij uitstek om jouw familielid bij te staan in het maken van keuzes.

De behandeling van een psychose bestaat uit verschillende pijlers, die afhankelijk zijn van de fase van het ziekteproces waarin de patiënt zich bevindt:

⌘ Medicamenteuze therapie

Verschillende geneesmiddelen kunnen helpen bij de behandeling van een psychose. Anti-psychoptica gaan de verschijnselen van een psychose tegen en helpen een volgende psychose voorkomen.

⌘ Individuele en groepspsychotherapie

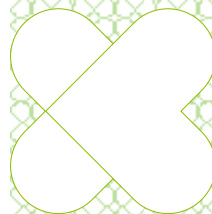
Bij psychotherapie staat het praten over psychische problemen centraal.

⌘ Psycho-educatie

Psycho-educatie of voorlichting is bedoeld om inzicht te krijgen in de psychotische klachten en te leren omgaan met de gevolgen ervan.

⌘ Vaardigheidstrainingen

Indien aangewezen, kan er getraind worden op sociale, cognitieve, huishoudelijke of maatschappelijke vaardigheden.

✂ **Activering, ondersteunende en structurerende begeleiding**

Activering omvat activiteiten die erop gericht zijn om de patiënten te ondersteunen bij het vinden van een geschikte dagbesteding onder de vorm van arbeid (al dan niet betaald), opleiding, vrije tijd en ontmoeting.

✂ **Hervalpreventie**

Tijdens de behandeling kan een signaleringsplan nuttig zijn. Een signaleringsplan is een hulpmiddel om een dreigende terugval te herkennen en te voorkomen. Ook jij als partner, familielid (of andere persoon uit de nabije omgeving van de patiënt) kan bij het signaleringsplan worden betrokken (cfr folder signaleringsplan).

INTERDISCIPLINAIR TEAM

Voor de behandeling is de patiënt omringd door een veelzijdig team. Overleg en samenwerking tussen de verschillende disciplines, de patiënt en de familie resulteren in een individueel behandelplan.

Teamleden

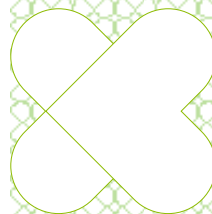
✂ **De afdelingspsychiater** is de eindverantwoordelijke. De afdelingspsychiater is de eindverantwoordelijke. Patiënten kunnen bij de arts terecht voor vragen in verband met de diagnose, behandeling, medicatie, ...

✂ **De afdelingscoördinator** is de leidinggevende van de afdeling en coördineert de zorg van alle patiënten die op de afdeling verblijven. Problemen die verband houden met het verblijf bespreek je bij voorkeur met de afdelingscoördinator.

✂ Aan iedere afdeling is een **psycholoog** verbonden. De psycholoog verricht het psychodiagnostisch testonderzoek en begeleidt de patiënt psychotherapeutisch. Dit kan individueel of in groep.

✂ **De verpleegkundigen en zorgkundigen** zorgen voor de dagelijkse begeleiding. Voor iedere patiënt is er een verantwoordelijk verpleegkundige. Deze verpleegkundige is tijdens het verblijf op de afdeling, de individuele begeleider en aanspreekpunt voor patiënt en familie. Uiteraard kunnen zij bij afwezigheid van de verantwoordelijk verpleegkundige ook terecht bij de andere verpleegkundigen.

✂ **De maatschappelijk werker** staat in voor advies en begeleiding bij administratieve, sociaal-juridische, financiële en sociaal-economische (wonen, werken, vrije tijd) zaken. De maatschappelijk werker onderhoudt de contacten met familieleden van de patiënt.

☒ Therapeuten:

De ergotherapeut besteedt aandacht aan de moeilijkheden bij activiteiten in het dagelijks leven van de patiënt. Concrete opdrachten stimuleren de zelfredzaamheid en het herstel van het activiteitsniveau.

De creatief therapeut werkt aan de behandeldoelstellingen door gebruik te maken van creatieve methodieken en materialen (verf, klei, potlood, collage,...).

De bewegingstherapeut geeft non-verbale therapie, genaamd psychomotorische therapie (PMT). Via spelen en sportsituaties, bewegingsopdrachten en relaxatie, leert de patiënt spanningen en emoties te herkennen en er nadien beter mee omgaan.

De muziektherapeut zet muziek in als middel om mensen aan te zetten tot beweging, exploratie of rust. Via muziek kunnen patiënten experimenteren met nieuw gedrag, hun gevoelens leren uiten en tot verwerking komen.

Daarnaast kunnen ook **groepsbegeleiders, familietherapeuten of jobbegeleiders** ingeschakeld worden.

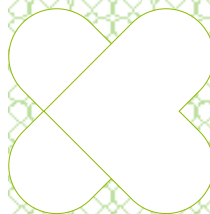
CONTACT MET U ALS FAMILIELID

Wij vinden het belangrijk dat patiënten een eigen netwerk opbouwen, sociale contacten aangaan en we stimuleren het onderhouden van contact met de familie. Zonder uitdrukkelijke toestemming van de patiënt kunnen wij echter geen persoonlijke informatie aan jou verstrekken. Daarom moedigen wij het rechtstreeks bespreken van je vragen met de patiënt sterk aan.

Meer en meer zetten we in op een 'Open Dialoog'-benadering. Met instemming van de patiënt nodigen we alle belangrijke personen uit voor een open samenspraak.

Wanneer contact niet mogelijk is of indien je vragen heeft over de aard van de behandeling, zullen de hulpverleners met de patiënt bespreken of er persoonsgebonden informatie met je mag worden gedeeld. We houden deze gesprekken bij voorkeur met patiënt en familie samen.

Indien de patiënt helemaal geen familiecontact wil, zal dit een gespreksonderwerp zijn in de begeleiding. Wij respecteren echter de wens van de patiënt. Hiervoor zijn we als behandelaars van jouw familielid uitdrukkelijk gebonden aan de wet op de privacy, de wet op de patiëntenrechten en het beroepsgeheim. Alleen in uitzonderlijke situaties wordt hiervan afgeweken, bijvoorbeeld wanneer de veiligheid of de gezondheid van de patiënt in het gedrang komt.

Familiebegeleiding

Wie nauw betrokken is met de patiënt heeft vaak heel wat vragen. Wij vinden een optimale samenwerking tussen patiënten, familieleden en hulpverleners erg belangrijk. Het is onze opdracht om elke patiënt zo goed mogelijk te begeleiden en te behandelen. Hierbij beschouwen we familieleden als een belangrijke gesprekspartner.

Bij de opstart van de behandeling nodigen we familieleden uit om de sociale voorgeschiedenis van de patiënt te leren kennen en de levensloop in kaart te brengen. Geregeld vinden gesprekken plaats met familie en patiënt. Op die manier kunnen we het proces dat de patiënt doormaakt op psychosociaal vlak bespreken en verder exploreren. De familiebegeleiding kan op vraag van de patiënt of de familie of op advies van het team intensiever worden. Onze maatschappelijk werkers staan hiervoor in. Zoveel als mogelijk opteren we mits akkoord van de patiënt van bij de opname voor 'Open Dialoog' samenkomsten met alle betrokkenen

Familietherapie

Voor een intensievere vorm van familiebegeleiding kan beroep gedaan worden op onze geschoolde systeemtherapeuten. Zij gaan dan intensiever met het gezin of de context verder op weg met als vertrekpunt de krachten die in het gezin aanwezig zijn, datgene wat zij al zelf hebben geprobeerd. De therapeut probeert een meer open spreken met elkaar te bevorderen. Al sprekend creëert men een nieuwe meer genuanceerde geschiedenis. Systeemtherapie kan helpen de aanwezige krachten te versterken, de positieve krachten weer vrij te maken, een rijker verhaal te vertellen. In de systemische familietherapie wordt er geen goede oplossing aan de familie voorgesteld. Het zijn de families zelf die nieuwe oplossingen vinden, die bij hen passen.

Familiecontactpersoon

Tijdens de opname van jullie familielid bestaat de mogelijkheid om eens te praten met een ander ervaren familielid (cfr. flyer Familie voor familie).

Informatie voor familieleden en lotgenoten

Voor wie in een psychose belandt, vormen familie en vrienden vaak het eerste vangnet. Onderzoek heeft het belang van familie en vrienden bij het herstel en het voorkomen van een volgende psychose aangetoond. We vinden het belangrijk om de familie bij de behandeling te betrekken, uiteraard met toestemming van de patiënt. Een psychose is een ingrijpende gebeurtenis en roept veel vragen op. Met het aanbieden van informatie proberen we alle betrokkenen te ondersteunen.

De afdelingen voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid organiseren samen met regionale partners volgende bijeenkomsten:

✂ Info- en gespreksgroep

Een vijftal informatieve sessies informeren en ondersteunen familieleden. Je krijgt er o.a. informatie over psychose, oorzaken en verloop, behandelingsmogelijkheden, heropnemen van sociale rollen...

✂ Compas

Een vervolgreeks op de info- en gespreksgroep. Je leert er met jouw familielid en zijn ziektebeeld omgaan.

✂ Praatkaffee Psychose 'De Stem'

Ontmoetingsforum en informatieavonden rond een bepaald thema. Voor meer informatie kun je terecht bij het team, de websites van het ziekenhuis (www.pzolv.be) en Praatkaffee Psychose 'De Stem' (www.praatkaffee-destem.be).

Familieverenigingen

✘ Similes

Vereniging voor gezinsleden en nabij betrokkenen van personen met psychiatrische problemen. Similes verenigt partners, ouders, kinderen, broers en zussen, vrienden, ... kortom iedereen die betrokken is bij een psychisch zieke en los van het feit of deze persoon thuis woont of is opgenomen in een ziekenhuis of beschut of zelfstandig woont.

www.similes.be.

✘ Familieplatform Geestelijke Gezondheid VZW

Platform gecreëerd om aan de slag te gaan met alle mogelijke vormen van participatie binnen de geestelijke gezondheidszorg. Men wil een brug vormen tussen de families, de lokale projecten en de ziekenhuizen.

www.familieplatform.be

- ✘ Het is belangrijk dat ook kinderen begrijpelijke uitleg krijgen over de problemen van hun vader of moeder. Zij kunnen geconfronteerd worden met onbegrijpelijk gedrag van een ouder en voelen zich soms verantwoordelijk. Het is nodig voldoende aandacht te hebben voor **Kinderen van Ouders met Psychiatrische Problemen**, ook KOPP genoemd. Regelmatig worden er KOPP-bijeenkomsten voor kinderen tussen 8 en 12 jaar en 16+ georganiseerd. Je kan zich hierover informeren bij de maatschappelijk werker van de afdeling.

Familieraad

De familieraad wil de brug maken tussen patiënt, familie en de hulpverleners. De familieraad van de afdelingen voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid komt tweemaandelijks bijeen en is toegankelijk voor familieleden en naaste betrokkenen. De raad wordt voorgezeten door een afdelingscoördinator en een maatschappelijk werker. De vergaderingen hebben een adviserend karakter en bieden de aanwezigen de mogelijkheid opmerkingen en suggesties te uiten rond de algemene werking. Het is de bedoeling dat de familieraad er mede voor zorgt dat er voldoende aandacht is voor de belangen van families en patiënten.

Een familieraadslid

- ✂ is betrokken op het zorgproces.
- ✂ kan afstand nemen van de eigen problematiek.
- ✂ kan overstijgend denken.
- ✂ is bereid om samen te werken.
- ✂ is communicatief.

Wie verdere informatie wenst over de familieraad of interesse heeft om aan te sluiten, kan contact nemen met:

- ✂ Anouck Allomène, maatschappelijk werker verbonden aan de afdeling voor langerdurende psychose (afdeling 22).
050 30 17 71
anouck.allomene@pzonzelievevrouw.be
- ✂ Johan Daveloose, afdelingscoördinator op residentieel behandelaanbod voor langerdurende psychose (afdeling 22)
050 30 17 22
johan.daveloose@pzonzelievevrouw.be

MENSEN.
ANDERS
BEKEKEN

Ombudspersoon

Elke medewerker in het ziekenhuis probeert jouw familielid met de beste zorgen te omringen. Toch kan het dat jouw verwachtingen niet volledig worden beantwoord en dat je een vraag, probleem of klacht hebt. Elk teamlid is steeds bereid hierover met jou in gesprek te gaan. Indien je je desondanks niet geholpen voelt, kan je steeds contact opnemen met de interne ombudspersoon

☞ Marc Simoens, 050 30 18 14

Folders

Vraag gerust naar onze andere folders :

- ☞ afdelingsbrochure dagbehandeling voor mensen met een psychotische kwetsbaarheid, afdeling 20
- ☞ afdelingsbrochure residentiële behandeling voor mensen met een acute psychose, afdeling 21
- ☞ afdelingsbrochure residentieel behandeling voor langerdurende psychose afdeling 22
- ☞ signaleringsplan
- ☞ flyer Familie voor Familie
- ☞ de Passerelle (Activiteiten Centrum Kliniek 2)
- ☞ Gewicht in balans

Contact (rechtstreekse lijn)

Afdeling 20: 050 30 18 20

Afdeling 21: 050 30 18 21

Afdeling 22: 050 30 18 22

MENSEN.
ANDERS
BEKEKEN

PZ Onzelvevrouw

Koning Albert I-laan 8

8200 Brugge

050 30 18 00

info@pzonzelvevrouw.be

www.pzonzelvevrouw.be